

عنوان مقاله:

ارتباط عوامل فیزیوگرافی با تنوع گونه های چوبی و ذخیره کربن خاک در جنگل زاگرس میانی (پژوهش موردی: هشتاد پهلو - لرستان)

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 20، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

هادی دردانه - گروه جنگلداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

کامبیز ابراری واجاری - گروه جنگلداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

ضیاءالدین باده یان - گروه جنگلداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: جنگل های زاگرس یکی از بوم سازگان های جنگلی مهم ایران از پوشش گیاهی (درختان، درختچه ها و گونه های علفی) متنوعی برخوردار می باشد. شناسایی و آگاهی دقیق از نقش بوم شناختی آنها در این بوم سازگان می تواند در حفاظت منابع طبیعی و توسعه پایدار کمک شایانی نماید. به منظور مطالعه تنوع گونه ای گیاهان چوبی و ذخیره کربن خاک در رابطه با عوامل فیزیوگرافیک (جهت، شیب و ارتفاع از سطح دریا)، رویشگاه کیکم (*var. cinerascens Acer monspessulanum*) در منطقه هشتاد-پهلو لرستان مورد بررسی قرار گرفت. مواد و روش ها: به منظور بررسی تنوع گونه های چوبی و ذخیره کربن خاک تعداد ۳۷ قطعه نمونه ۱۰ آری دایره ای شکل به صورت تصادفی - سیستماتیک مستقر شد. شاخص های غنا و تنوع برای گونه های چوبی محاسبه گردید. برای تعیین مقدار ذخیره کربن خاک، نمونه های خاک از عمق ۰-۳۰ سانتی متری تهیه و مقدار کربن آلی خاک و وزن مخصوص ظاهری برای نمونه های خاک برآورد شدند. نتایج و بحث: در مجموع ۱۱ گونه چوبی (درختی و درختچه ای) متعلق به هفت خانواده در منطقه مورد بررسی شناسایی شد. نتایج نشان داد بیشترین مقدار تنوع گونه های درختچه ای در جهت های شمالی و در شیب های کم (طبقه ۲۰-۵ درصد) وجود دارد، درحالی که ارتفاع بر تنوع تاثیر معنی داری نداشت، همچنین عوامل فیزیوگرافیک بر غنای گونه های درختچه ای و بر غنا و تنوع گونه های درختی تاثیر معنی داری نداشته است. بیشترین مقدار ذخیره کربن خاک در جهت های شرقی مشاهده شد، درحالی که دیگر عوامل فیزیوگرافی بر ذخیره کربن خاک تاثیر معنی داری نداشتند. علت کم بودن مقدار ذخیره کربن در دامنه های شمالی نسبت به دامنه های دیگر می تواند در اثر چرای بی رویه، تراکم کم و کیفیت رویشی نامناسب گونه های چوبی، کاهش لاشبرگ درختان و سایر گونه های گیاهی و شرایط اقلیمی در این دامنه باشد. بنابراین می توان جهت و شیب را به عنوان مهم ترین عوامل تاثیرگذار بر میزان تنوع گونه ای در رویشگاه کیکم در منطقه معرفی نمود. نتیجه گیری: رویشگاه کیکم از غنا و تنوع گونه های چوبی مناسبی برخوردار بوده و عوامل فیزیوگرافی در مقدار شاخص های آنها نقش داشته است. همچنین ذخیره کربن خاک تحت تاثیر عوامل فیزیوگرافی می باشد به طوری که بیشترین مقدار ذخیره کربن خاک در جهت های شرقی رویشگاه جنگلی مشاهده شد. بنابراین، پیشنهاد می شود در مدیریت جنگل های زاگرس با توجه به گسترش گاه وسیع آن عوامل محیطی و حفاظت جنگل های کیکم مورد توجه قرار گیرند.

کلمات کلیدی:

کربن خاک، زاگرس، غنا، فیزیوگرافی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1571333>

